<u>תמצית סיכונים לעובדי מחלקת גינון וגיזום</u>

<u>מבוא</u>

במסמך זה מפורטים הסיכונים העיקריים להם הנך עלול להיחשף במהלך עבודתך ואת הדרכים להתמגן מפניהם.
בכל שאלה בנושא הבטיחות יש לצור קשר עם מנהל המחלקה או עם מחלקת הבטיחות.
הכלל המנחה הוא שאין לבצע מטלה באם אינך בטוח כיצד לבצעה או באם אינך יכול לבצעה בצורה בטיחותית.

1. **<u>חובות העובד</u>**
   1.1. עובד לא יעשה במזיד ובלי סיבה סבירה דבר העלול לסכן את עצמו או את זולתו.
   1.2. עובד לא יפגע ולא ישתמש לרעה במזיד בכל אמצעי, התקן, נוחות, או דבר אחר שסופקו או הותקנו לאבטחת בריאותם בטיחותם או רווחתם של העובדים.
   1.3. סופק או הותקן לשימושו של עובד אמצעי או התקן לאבטחת בריאותו או בטיחותו חובה עליו להשתמש בהם.

2. **<u>לבוש</u>**
   2.1. שרוכי נעלים לא קשורים עלולים להכשיל אתכם.
   2.2. שרוול לא מכופתר או רפוי, עניבה, צעיף, שיער מפוזר שאיננו אסוף ומוגן – עלולים להיתפס בפינות חדות או בין חלקים מסתובבים וגלגלי שיניים, ועלולים לגרום לתאונות ולפגיעות קשות.
   2.3. אין ללבוש ביגוד מלוכלך (ספוגי שמן וכו'), ביגוד מלוכלך עלול לגרום לדלקות עור ולהוות סיכון להתלקחות בקרבת מקור אש.

3. **<u>בטיחות כללית</u>**
   3.1. בצע אך ורק את העבודות אליהן הוסמכת ואל תיזום עבודות שלא הוכשרת לבצען.
   3.2. בשום אופן אל תפעיל ציוד או מערכות שאינך מוסמך להפעילן.
   3.3. אל תבצע עבודה באם אינך בטוח כיצד לבצעה בצורה בטוחה.
   3.4. עבוד אך ורק עם הציוד החומרים והמערכות שהמועצה סיפקה לך ואל תכניס למועצה ציוד חומרים וחפצים על דעת עצמך.
   3.5. אין להסתובב במקומות שאינם קשורים לעמדת העבודה שלך.
   3.6. אל תאפשר כניסת אנשים זרים לעמדות העבודה, לאזורי האחסון ולמקומות אחרים אליהם הגישה לזרים אסורה.
   3.7. נהג ברכב בזהירות ובבטיחות תוך מילוי כל חוקי התנועה והחנה רכבך רק במקומות המורשים לכך.
   3.8. עליך להודיע מיידית למנהל המחלקה על כל מפגע בטיחותי שאיתרת.
   3.9. יש להימנע ממגע ישיר עם צמחים ועצים רעילים, בעלי חיים וחומרים כימיים.

4. **<u>ציוד מגן אישי</u>**

השתמש בציוד מגן אישי שסופק לך שמור עליו ודווח על כל תקלה בו למנהלך הישיר. התאם ציוד מגן אישי מתאים לכל סוג עבודה, לדוגמא:

   4.1. <u>נעלי בטיחות</u>- נעלי בטיחות גבוהות, מסוג s3 הכוללת כיפת מגן.
   4.2. <u>כפפות מגן</u> - על הכפפות להתאים לסיכון אליו אתה נחשף במהלך עבודתך.
   מקרים שכיחים במהלך עבודתך בהם נדרש כפפות:
   4.2.1. בעבודה עם כלי עבודה חדים.
   4.2.2. בשינוע חומרים העשויים לפצוע אותך.
   4.2.3. בעבודה חומרים מסוכנים כגון דלקים, חומרי הדברה וכו'.
   4.2.4. עבודה חמה או בקרבת ציוד פולט חום.
   אין להשתמש בכפפות בתהליכי עבודה שבהם יש סיכון שחלק סובב במכונה יגרום להיתפסות הכפפה ולפגיעה בעובד.
   4.3. <u>מגיני אוזניים</u>- בקרבת תהליכים הפולטים רעש מזיק.
   4.4. <u>משקפי מגן ומסכות מגן</u>
   4.4.1. בעבודה עם חומרים מסוכנים.
   4.4.2. בתהליכים בהם עפים נתזים (עבודות גיזום, עבודה עם מכונות לחץ אוויר \ מים, וכדומה).
   4.5. <u>קסדות מגן</u>
   4.5.1. בקרבת עבודות הנפה.
   4.5.2. בעבודה בגובה.

4.5.3. עבודות גיזום ענפים וכריתת עצים בהם קיימת סכנת פגיעה מגוף נופל.
4.6. ציוד להגנת הנשימה – בזמן עבודה עם חומרים מסוכנים כגון חומרי הדברה, בעבודה בה נוצר אבק עצים.
4.7. ביגוד מחזיר אור תקני – עבודות בקרבת כלי תחבורה.
4.8. סרבל – בעבודה עם חומרי הדברה.

5. **מעידות ונפילות**
5.1. בתנועתך שים לב למכשולים (חפצים, רצפה חלקה וכו'), למניעת מעידות ונפילות. זיהית מפגע הסר אותו או דווח למנהלך הישיר - והכל בהתאם להסמכתך.
5.2. הקפד ללכת בדרכים מקובלות גם אם הן ארוכות יותר. קיצורי דרך הם תמיד מסוכנים.
5.3. בירידה ועלייה במדרגות יש לאחוז במאחז היד.
5.4. יש לנוע באזורים מוארים היטב. אין להימצא באזורים חשוכים.
5.5. בעת הרמת ושינוע מטענים וודא כי המטען אינו מסתיר לך את הדרך.
5.6. הקפד ללכת עם נעלי הבטיחות כמפורט בסעיף ציוד מגן אישי.
5.7. בשטחי חוץ הקפד ללכת על קרקע חשופה מצמחיה.

6. **עבודה בגובה**
עבודה בגובה הינה עבודה, לרבות גישה לאזור עבודה, שממנו ניתן לפול לעומק העולה על 2 מ' ואין בו מעקה בטיחות תקני, לרבות: עבודה המצריכה הטיית הגוף מעבר למעקה הבטיחות, עבודה על במות הרמה פיגומים ממוכנים וסלי הרמה, סולמות שאורכן עולה על 2 מ'.
6.1. עבודה בגובה תבוצע ע"י עובדים בעלי הסמכה לעבודה בגובה בתוקף המאושרים לבצע את אותה עבודה וכמפורט בנושאי ההדרכה בדף ההסמכה.
6.2. יש להשתמש בציוד לעבודה בגובה המתאים לאופי העבודה.
6.3. יש לוודא קיום נקודות עיגון תקניות ובכמות מספקת.
6.4. לכל עבודה בגובה נדרשת אישור מאת מנהל המחלקה.
6.5. בזמן עבודה בגובה יש לוודא כי יימצא עובד על הקרקע המשגיח על העובדים המבצעים עבודה בגובה.
6.6. לכל עבודה בגובה יש לוודא כי קיימת תוכנית חילוץ לחילוץ העובד בגובה במקרה חירום.
6.7. אין לבצע עבודות בשעה שנושבות רוחות חזקות או במזג אוויר קיצוני.
6.8. יש לוודא תאורה בכל נקודות העבודה דרכי המעבר.
6.9. אין להימצא על גגות ללא קבלת הנחיות ואישור מאת ממונה הבטיחות.

7. **מכונות לרבות כלי עבודה וציוד עבודה אחר**
7.1. חל איסור לעבוד על מכונה בה לא קיבלת הדרכה תיאורטית ומעשית.
7.2. אל תבצע עבודה באם אינך בטוח כיצד לבצעה בצורה בטוחה.
7.3. חל איסור לעבוד עם מכונה שאינה מוגנת לבטח באמצעות המיגונים הייעודיים והתקינים.
7.4. אין לפרק מיגונים מהמכונה.
7.5. חל איסור לקרב אברי גוף למכונה.
7.6. אין לתחזק או לתקן מכונה. תיקונים ותחזוקה יבוצעו רק ע"י המורשים לכך.
7.7. דע את מפסקי החירום של המכונה להפסקת פעולתה במקרה חירום.
7.8. יש להשתמש בכל אביזרי הבטיחות ומנגנוני הבטיחות של המכונה ובשום אופן אין לאוכפם או לנטרלם.
7.9. יש להשתמש בציוד המגן האישי הנדרש וכמפורט בהוראות יצרן המכונה והוראות הבטיחות מטעם המועצה.
7.10. אין להשאיר מכונה פועלת או מחוברת למקור אנרגיה ללא פיקוח צמוד.

8. **כלי עבודה ידניים**
8.1. השתמש אך ורק בכלי עבודה תקניים ותקינים הייעודיים לעבודה.
8.2. יש לקבל הדרכה מקצועית ובטיחותית לפני השימוש בכלים. יש להכיר היטב את הוראות היצרן.
8.3. בעת הפעלת כלי עבודה ידניים היה מרוכז אך רק בעבודה אותה הינך מבצע, על מנת להימנע מפגיעות.
8.4. אין לבצע אלתורים.
8.5. אין להשאיר כלים בשטחים ציבוריים ללא השגחה.

9. **<u>עבודה עם כלי גינון ממונעים</u>**

9.1. כלי גינון ממונעים יופעלו אך ורק ע"י אנשים מיומנים.
9.2. כלי גינון ממונעים יופעלו, יתוחזקו ויישמרו עפ"י הוראות היצרן.
9.3. דלק יש לאחסן בכמויות מזעריות במקום מוצל ומאוורר.
9.4. מלא דלק בכלי הגינון באמצעות משפך ובמקום מאוורר.
9.5. אל תעשן בזמן מילוי הדלק או שימוש אחר בדלקים.
9.6. יש להרחיק את כלי הגינון ממקום מילוי הדלק 3 מטר לפחות לפני הפעלתם.
9.7. מלא דלק לפני הפעלת המנוע ולעולם אל תפתח את מכסה מיכל הדלק ואל תוסיף דלק כאשר המנוע עובד או כשהמנוע חם.
9.8. אם נשפך דלק באזור העבודה, אל תנסה להפעיל את המנוע, הרחק את הכלי מאותו אזור והימנע מהצתה כל שהיא עד שהדלק יתאדה באזור הסכנה.
9.9. בדוק תקינות מיכל הדלק ומכלי האחסון וודא היטב את סגירתם.
9.10. לפני ההפעלה והשימוש בדוק היטב את כל חלקי הכלי ובמיוחד להבים, ברגים. החלף חלקים פגומים בחלקים מקוריים בלבד.
9.11. הפעלת כלי הגינון תיעשה בשטח פתוח.
9.12. יש לפנות השטח מגופים זרים ומבני אדם.
9.13. חל איסור חמור לבצע שינויים בכלים או לבטל מכלול בטיחות, אין להשתמש באביזרים מאולתרים שאינם נושאים תקן בטיחות. אין להסיר מגינים.
9.14. וודא הימצאות כל המגינים ומיקומם של התקנים למניעת העפת עצמים.
9.15. הרחק עוברים ושבים ממקום עבודתך לפחות 20 מטר ברדיוס 360 מעלות.
9.16. היזהר ממגע הגוף שלך או אחרים לך עם אחד החלקים שבתנועה או חלק שהוא חם.
9.17. טרם העברת כלי ממקום למקום יש לכבותו ולכסות את השיניים שלו במיגון מתאים.
9.18. כבה את המנוע לפני כל מגע לצורך בדיקה ותחזוקה.
9.19. אין להשאיר כלי גינון, בין שפועלים ובין שלא פועלים, ללא השגחה.
9.20. אין להפעיל את הכלים אם הינך עייף, תחת השפעת תרופות, אלכוהול או אם הינך חולה.

<u>מכסחות דשא</u> (ממונעות עצמית וידניות):

9.21. יש לוודא כי המגן על פתח פליטת העשב מורכב במקומו ויציב על מנת למנוע העפת אבנים או רגבי עפר.
9.22. יש להשתמש באוזניות – רמת הרעש של רוב המכסחות עוברת את סף הרעש המותר 85dB.
9.23. יש לוודא כי קיים משבת מנוע בידית המכסחת המפסיק את פעולת הסכין ברגע בו מוסרת היד מידית הדחיפה.
9.24. במכסחות ממונעות עצמית יש לוודא כי קיים מגן על גל ההינע.
9.25. במכסחת המורכבת על גבי טרקטור יש לנהוג לפי כל כללי הנהיגה והנסיעה בעיקר לאחור.
9.26. אין לטפל במכונה בכלל, ובאזור הסכינים בפרט – אלא לאחר השבתה מוחלטת של הכלי.

<u>חרמש מוטורי</u>

9.27. יש לוודא שימוש ברתמה המבטיחה אי הגעת ראש החרמש אל המפעיל.
9.28. יש לוודא כי מגיני החום על המנוע מורכבים.
9.29. יש להשתמש בציוד מגן אישי כנגד רעש.
9.30. חל איסור חמור על הפעלת הכלי באזור בו נמצאים אנשים נוספים - ברדיוס של 15 מטר.
9.31. יש לוודא כי מגן הראש הסובב תקין ושלם ומבטיח אי העפת חפצים ואבנים.

<u>מפוח עלים</u>

9.32. יש להשתמש בנישמית (מסכה ח"פ לאבק).
9.33. יש להשתמש בציוד מגן כנגד רעש.
9.34. שמירת רדיוס עבודה מאנשים אחרים של 15 מטר.
9.35. חובה לחבוש משקפי מגן מחוסמות

<u>מגזמת גדר חי, מסורי שרשרת</u>

9.36. הכלי מותר לעבודה רק לעובד מיומן, בקי ומנוסה המכיר את כל סיכוני הכלי והוראות היצרן
9.37. ציוד מגן אישי - מגיני אוזניים, משקפי מגן מחוסמות, ביגוד ארוך ורכוס היטב, נעלי בטיחות מגיני עור לברכיים ולמרפקים.
9.38. נדרשת שמירת מרחק מאנשים אחרים ועוברי אורח.
9.39. יש לוודא שהמסור שבידיך אכן מיועד לביצוע הפעולה המתוכננת.

9.40. אין לתדלק מסור שרשרת כשהוא פועל.
9.41. כאשר מיכל הדלק של המסור מתרוקן יש להמתין 30 דקות לפני מילויו.
9.42. אין לעשן בזמן מילוי מיכל הדלק. הרחיקו מהמקום מקורות הצתה וחומרים דליקים. הכינו את תערובת הדלק במקום מאוורר היטב ונגבו מיד שפך ודליפות.
9.43. אין לבצע כיוונונים בשרשרת או בגוף המסור כשהוא פועל.
9.44. השתמש בגוף מסור ייעודי, שרשרת או מעצור מיוחד המתוכננים להפחתת הרתיעה לאחור.
9.45. התאימו השרשרת אל גוף המסור.שימרו על מתח נכון של השרשרת והקפידו שתהיה חדה ומשומנת.
9.46. יש למתוח את השרשרת לאחר ניסור של 5-10 דקות.
9.47. בעת הכיוונון הפסיקו את פעולת המסור.
9.48. החליפו את גוף המסור אם הוא עקום או סדוק כאשר גוף המסור פגום יש להחליפו וגם את השרשרת.
9.49. בדקו לעיתים קרובות את בלם השרשרת ונקו אותו היטב משמן, לכלוך ונסורת.
9.50. סכינים שהוחלפו יש להשחיז עד לאורך הסכינים שבשרשרת.
9.51. יש לוודא פתח כניסת מעבר שמן נקי אל השרשרת.
9.52. תקנו והחליפו חוליות שאינן מסומררות היטב.
9.53. החליפו את גלגל השיניים המניע אם הוא בלוי או פגום.
9.54. יש לוודא שהמאייד מכוון היטב.
9.55. הכיוון יתבצע ע"י נציג מורשה של היצרן.
9.56. אין להשתמש במסור פגום או שיש בו חלקים חסרים.
9.57. השימוש במסור שרשרת המופעל בדלק יהיה רק מחוץ למבנים.
9.58. אין לבצע ניסור לבד.
9.59. מפעיל המסור חייב למצוא לעצמו מקום עמידה בטוח.
9.60. הדלקת מסור מיכני תיעשה כשהוא מונח על הקרקע, לפחות 3 מטרים ממיכל הדלק.
9.61. הצמידו היטב את בית המנוע אל הקרקע, כשהשרשרת מכוונת הרחק מהגוף ומחפצים המצויים בסביבה.
9.62. משכו את ידית ההתנעה בתנועות חדות ומהירות.
9.63. לפני התחלת הניסור יש להפעיל את בלם השרשרת.
9.64. חממו את המנוע לפני הניסור.
9.65. בזמן הניסור יש לאחוז היטב את המסור כל הזמן בשתי הידיים כשהאגודלים והאצבעות לופתים היטב את הידיות.
9.66. שימרו כל הזמן על עמידה יציבה.
9.67. את המסור יש להפעיל תמיד בגובה נמוך מגובה הכתפיים.
9.68. היו ערניים למיקום העובדים לצידכם.
9.69. אל תעמדו מאחורי מסור בפעולה.
9.70. היו ערים למיקומו של החרטום תמיד.
9.71. יש להימנע מניסור באמצעות חרטום המסור או בקטע המסור הקרוב לבית המנוע.
9.72. אין לנסר לוחות עץ העלולים להכיל מסמרים, ברגים או חלקי מתכת אחרים.
9.73. במהלך הניסור הפעילו את המסור במלוא העוצמה.
9.74. נסרו בכל פעם רק בול עץ או ענף אחד.
9.75. ניסור ענפים מעץ ניצב יתבצע ע"י ניסור חריץ נפילה תחילה בענף מלמטה ולאחר מכן ניסור הענף מלמעלה.
9.76. אין להשאיר מסור בפעולה ללא השגחה.
9.77. לפני הובלת המסור יש להניח לו להתקרר.
9.78. יש לכסות את להב המסור בגמר העבודה.
9.79. בעת הובלת, נשיאת המסור יש להפסיק את פעולת המנוע.
9.80. יש לשאת את המסור כשהחרטום מכוסה במגן ופונה לאחור.
9.81. אין להוביל מסור שרשרת בתא הנוסעים ואין לשאת אותו על הכתף. השתמש בתיבת נשיאה ייעודית ואבטחו אותה בפני תזוזה.
9.82. אחסנו את המסור במקום קריר ויבש כשהוא נקי מלכלוך ושמן
9.83. יש לוודא קיומו של מגן היד ומשבת המנוע המפסיק מיידית פעולה עם הסרת היד האוחזת במסור.

10. **<u>חשמל</u>**

10.1. השתמש בציוד ומערכת החשמל של המועצה בלבד. אין להתחבר למקורות חשמל לא מאושרים.
10.2. וודא תקינות הציוד החשמלי (מכונות, כלי עבודה וכו') לפני השימוש. באם גילית פגם, מסור \ דווח למנהלך הישיר.
10.3. דווח למנהלך הישיר על כל מפגע במבנה שזיהית: שקעים רופפים, כבלים חשופים וכדומה. אין להתקרב אל המפגע או להשתמש בציוד פגום.
10.4. פריסה והצבת הציוד החשמלי תיעשה בצורה בטוחה באופן שאין חשש לפגיעה בו (מעברים, קרבה לציוד פולט חום וכו').
10.5. אין להשתמש בציוד חשמלי בסביבה לחה ורטובה. אין לנגוע בציוד חשמלי רטוב או בידיים רטובות. לעבודה בסביבה לחה ורטובה ישנם מכונות וכלים ייעודיים לכך.
10.6. השימוש בציוד החשמלי יהיה בהתאם להוראות היצרן. בזמן השימוש יש לוודא כי כבל ההזנה והמכשיר אינם עלולים להינזק.
10.7. בגמר העבודה נתק ממקור החשמל כל מכשיר חשמלי שאינו חייב להישאר מחובר למקור חשמל, אין להשאיר מכשיר חשמלי פועל ללא פיקוח.
10.8. תיקון ציוד חשמלי ותחזוקתו תיעשה ע"י חשמלאי בעל רישיון מתאים בהתאם להוראות היצרן, וכאשר הציוד מנותק ממתח באופן שלא תתאפשר הפעלה לא מורשית או מקרית.
10.9. לפני תחילת העבודה הכר מיקום מפסק החירום הקרוב. וודא כי דרך הגישה אליו נגישה ופנויה.
10.10. במקרה של פריצת דליקה אין לנסות לכבות את הדליקה באמצעות מים אלא רק לאחר שנותקה מע' החשמל באזור.
10.11. במהלך עבודות הגינון וודא כי לא עלולים להיפגע קווי חשמל עיליים.
10.12. יש לשמור מרחק בטיחות שלא יפחת מ -5 מ' מקווי חשמל עיליים. אין לעבוד מעל קווי חשמל עיליים.
10.13. פתיחת ארונות \ לוחות חשמל או כניסה לחדרי חשמל מותרת לחשמלאים בלבד.
10.14. וודא שהעבודה אינה חוסמת גישה לארונות החשמל.
10.15. המנע ככל האפשר משימוש בכבלים מאריכים.
10.16. אין להשתמש במפצלים.

11. **<u>כיבוי אש ומילוט בחירום</u>**
11.1. הרחק ציוד פולט חום מחומרים דליקים (מפזר חום וכו').
11.2. אין להשאיר מכשירי חשמל דולקים ללא השגחה.
11.3. העישון ייעשה בפינות עישון מוגדרות. יש לוודא כיבוי מוחלט של הסיגריה והשלכה למכלים יעודים.
11.4. אין לחבר מס' צרכנים לאותו בית תקע למניעת אפשרות העמסתו בעומס יתר.
11.5. אין להשתמש בבית תקע שנתגלו בו סימני פיח. הודע למנהל המחלקה.
11.6. יש להקפיד על אחסון חומרים דליקים בחללים ייעודיים ומאושרים ובהתאם לגיליון הבטיחות של החומר.
11.7. דע את מיקום עמדות כיבוי האש, והשאר גישה פנויה אליהן.
11.8. דע את דרכי המילוט להימלטות בעת חירום (ודא כי דרכים ופתחים אלה פנויים למעבר בכל עת).
11.9. <u>סדר פעולות באירוע שריפה</u>:
11.9.1. דווח על השריפה באמצעות הפעלת לחצן החירום. באם אין לחצן, הכרז "שריפה".
11.9.2. אתר את מקום השריפה והיקפה.
11.9.3. בודד את מקום השריפה מאנשים וציוד.
11.9.4. באם ניתן להשתלט על השריפה: הזעק עזרה של עובדים נוספים בסביבה ואת צוות החרום היחידתי, נתק את החשמל בקומה באמצעות המפסק הראשי בארון החשמל ונסו לכבות את השריפה באמצעי הכיבוי הקיימים בעמדות הכיבוי בקומה.
11.9.5. באם לא ניתן להשתלט על השריפה יש להתפנות מהמבנה, להתרחק מאזור השריפה, לנתק מקורות אנרגיה ולהזעיק בטלפון את שירותי הכבאות במספר 102.
11.10. <u>דגשים באירוע שריפה</u>:
11.10.1. הצלת חיים קודמת לכל שיקול אחר.
11.10.2. אסור לטפל בשריפה שבה מעורבים חומרים מסוכנים.
11.11. <u>התנהגות נכונה</u>:
ניתוק מקורות אנרגיה וגז, ניתוב אנשים ליציאת חרום, זחילה במקרה של עשן, אי פתיחת דלתות, שימוש בשמיכות מילוט, שיתוף פעולה וציות לכוחות הכיבוי וההצלה.
11.12. <u>בטיחות אש בעבודות גינון</u>
11.12.1. בזמן ביצוע העבודה יש ללבוש ביגוד ארוך ונקי המכסה את כל הגוף העשוי מחומר לא דליק.
11.12.2. אחסון ושימוש בחומרים דליקים בהתאם לגיליון הבטיחות של החומר.

11.12.3. תדלוק המכונה תיעשה כאשר המכונה קרה. אין לעשן בזמן התדלוק.
11.12.4. ניקיון כלי עבודה תיעשה באמצעות חומרים מאושרים ע"י היצרן בלבד.
11.13. הנח לידך מטפה כיבוי תקין ודע להפעילו במקרה הצורך.
11.14. אין לבצע עבודה חמה בשעה שנושבות רוחות חזקות.

12. **<u>סולמות</u>**
12.1. השימוש בסולם מותר אך ורק לעובדים שעברו הדרכה מקצועית.
12.2. השתמש בסולם אך ורק בהתאם לייעודו לעבודות קלות וקצרות בלבד.
12.3. וודא שאתה משתמש בסוג הסולם הנכון לעבודה שעליך לבצע (סוג, אורך, חומר וכו').
12.4. וודא כי הסולם תקין תקני לפני השימוש.
12.5. אין להשתמש בסולם באם אינך חש בטוב.
12.6. אין להשתמש בסולם במקרה של חשיפה למזג אוויר קיצוני (רוחות חזקות וכו').
12.7. וודא ששלבי הסולם נקיים מבוץ או מסיכונים אחרים.
12.8. נעל נעלי בטיחות בעלת סוליה מונעת החלקה. וודא שנעליך נקיות מכול חומר שעלול לגרום לך להחליק משלבי הסולם.
12.9. הצב את הסולם בהתאם להוראות היצרן.
12.10. הצב את הסולם על גבי משטח ישר ויציב, העשוי מחומר לא מחליק, הרחק מהפרשי גובה, וכי הסולם מאובטח מפני תזוזה.
12.11. בשימוש בסולם נסמך, וודא כי זקיפי הסולם מונחים בצורה בטוחה ומאוזנת וכי הקיר מסוגל לשאת את העומסים הפועלים עליו.
12.12. הגן על בסיס הסולם באמצעות סימון של אזור העבודה והסכנה, כדי למנוע מאנשים או מכלים ממונעים להיתקל בו.
12.13. בעת השימוש בסולם הקפד על שלוש נקודות אחיזה בכל עת.
12.14. כאשר אתה מטפס על הסולם, הפנים יהיו כלפי הסולם אין לשאת חפצים בידיים.
12.15. אין להטות את הגוף מחוץ לגבולות הסולם.
12.16. למעבר בין מפלסים יש לבחור בסולם באורך שיבלוט 1 מ' לפחות ממדרך הרגל במפלס העליון. יש לוודא עיגון הסולם למניעת תזוזתו.
12.17. בזמן הצבת הסולם על קיר מעל פתח (דלת\חלון וכו') יש לבחור בסולם באורך מתאים שיבלוט לפחות 30 ס"מ מעל הפתח.
12.18. שימוש בסולם שאורכו עולה על 2 מ' מחייב הסמכה לעבודה בגובה.

13. **<u>כלים תחבורה</u>**
<u>מפעיל \ נהג</u>
13.1. אין להפעיל כלים ממונעים ללא רישיון נהיגה והסמכה מתאימים.
13.2. וודא לפני תחילת העבודה כי לכלי יש רישיון וביטוח בתוקף.
13.3. וודא לפני תחילת העבודה כי הכלי תקין – מראות, פנסים, גלגלים וכו'. אין להשתמש בכלי לא תקין.
13.4. נהיגה והפעלת הכלי תיעשה בהתאם לתקנות התעבורה והוראות היצרן.
13.5. עליה וירידה מהכלי תיעשה בדרכים המקובלות בהתאם להוראות היצרן.
13.6. הנסיעה תיעשה בדרכים ייעודיות בלבד – כביש וכדומה.
13.7. אין לנסוע לאחור אלא אם אין דרך אחרת ובעזרת מכוון קרקעי שהודרך לכך.
13.8. יש להיות מרוכז אך ורק בנהיגה או בהפעלת הכלי, לפי העניין.
13.9. לפני התחלת נסיעה יש לבצע סריקה מסביב לכלי לוודא שאין עצם או אדם בקרבת הכלי.
13.10. יש לדומם מנוע לפני עזיבת תא המפעיל.
13.11. עצירת הרכב תיעשה במקומות מאושרים בהתאם לתקנות התעבורה.
<u>עובד</u>
13.12. אין לשבת או לשהות סמוך לכלים ממונעים גם אם הם חונים.
13.13. יש להקפיד על שמירת מרחק בטיחות מתנועת הכלים הממונעים.
13.14. הימנע מלעמוד באזור שמפעיל הכלי אינו יכול לראות אותך.
13.15. לפני התקרבות לאזור עבודת כלי ממונע, במידת הצורך, צור קשר הנהג\מפעיל, ודא שהוא זיהה אותך. רק לאחר עצירת הכלי הנך רשאי להתקרב לכלי.
13.16. באזורי תנועת כלים ממונעים חובה ללבוש ביגוד מחזיר אור תקניים ונקיים.
13.17. חציית הכביש תיעשה במעברי חציה מאושרים בלבד.

14. **<u>הנפות ומכונות הרמה</u>**
14.1. עבודות הנפה, שימוש במכונות הרמה וקשירת מטענים ייעשו ע"י עובדים המוסמכים לכך ובאישור מנהל המחלקה.
14.2. הנפות ייעשו ע"י מכונות ואביזרי הרמה ייעודיים, מתאימים, תקינים, תקניים, בעלי תסקיר בדיקה בתוקף, ועומדים בדרישות עומס העבודה הבטוח.
14.3. מפעיל מכונת ההרמה יהיה בעל הסמכה מתאימה לכך בתוקף ובעל כתב מינוי המתיר הפעלת המכונה מאת המנכל.
14.4. אין לחרוג מעומס העבודה המותר של המכונה ואביזרי ההרמה.
14.5. יש לגדר מסביב לאזור ההנפה ולהציב שילוט למניעת כניסת אנשים לאזור ההנפה.
14.6. יש לבדוק את תקינות המכונה ואביזרי ההרמה לפני השימוש. אין להשתמש בציוד פגום.
14.7. קשירת המטענים תיעשה ע"י מנופאי או אתת מוסמך בעל הסמכה בתוקף.
14.8. בזמן הנפה ועד לעיגון המטען לאבטחת יציבותו לא יתקרבו עובדים לאזור מלבד אלו המבטיחים את יציבותו. בכל אופן אין להתקרב עד אשר המטען הגיע לכל הפחות לגובה של פחות מ- 1 מ' מהקרקע.
14.9. אין לעמוד מתחת למטען מונף. כיוונון המטענים ייעשה באמצעות חבלים במידת האפשר, אך בכל אופן איברי הגוף יהיו מחוץ לגבולות המטען.
14.10. אין להניף בזמן שנושבות רוחות חזקות
14.11. יש לשמור מרחק בטיחות מקווי חשמל שלא יפחת מ-5 מ'.
14.12. העובדים העוסקים במשימה והעובדים השוהים בשטח הסכנה ילבשו קסדת מגן.
14.13. המכונה תעמוד על קרקע ישרה ומהודקת הרחק מהפרשי גובה. אין לנסוע בזמן שהמטען מונף. יש לפתוח מייצבים לסוף מהלך אשר יוצבו על פלטות לפיזור עומס - באם קיימים במכונה.
14.14. הנפה תתבצע בצורה אנכית בלבד.
14.15. אין להשאיר מטען מונף ללא צורך.
14.16. על המפעיל להיות בעמדת השליטה בכל זמן העבודות.
14.17. בעת קבלת סחורה, יש לוודא כי המטען יציב ולא עלול להתהפך בזמן התרת עיגוניו.

15. **<u>חומרים מסוכנים</u>**
15.1. אין לגעת או להשתמש בחומר ללא קבלת הדרכה מאת מנהלך הישיר ובהתאם לגיליון הבטיחות של החומר.
15.2. נתקלת בחומר לא מזוהה דווח למנהלך הישיר.
15.3. השימוש, האחסון והשינוע של חומר יעשה בהתאם לגיליון הבטיחות של החומר.
15.4. במהלך השימוש בחומר יש להצטייד בציוד המגן האישי הנדרש כמפורט בגיליון הבטיחות.
15.5. וודא כי הנך מכיר את הוראות עזרה ראשונה ונוהל כיבוי אש המפורטים בגיליון הבטיחות של החומר וכי ציוד החירום נמצא בקרבת מקום.
15.6. אין לאחסן חומרים מסוכנים אלא בחללים ייעודיים.
15.7. אין לאחסן חומרים אלא באריזתם המקורית בלבד.

16. **<u>הוראות בטיחות – גיזום וכריתת עצים</u>**
בהוראות בטיחות אלו: "גיזום" – לרבות כריתה, חיתוך , הרמת נוף דילול ועיצוב עצים
<u>כללי</u>
16.1. עבודת גיזום תתבצע אך ורק ע"י עובדים מיומנים בעלי תעודת גוזם מוסמך ואשר קיבלו הדרכה מתאימה.
16.2. לא תבוצע כל עבודה בגובה, לרבות עבודה על סולמות, סלים, במות הרמה, גגות, טיפול בעצים וגיזומם, אלא ע"י עובדים שעברו הכשרה ובכפוף לאישור על הדרכת עובד כנדרש בתקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה).
16.3. יש לוודא כי יש תעודת ביטוח לגוזם והעובדים הנלווים.
16.4. עבודות גיזום יתואמו בהתאם לצורך עם הרשויות הרלבנטיות: משטרת ישראל, חברת החשמל, בזק והיחידות הנוגעות לעבודה במועצה. גיזומים מורכבים וממושכים יעשו אך ורק ע"י סגירת אזור, הצבת שוטרים להכוונת תנועה וניתוק זרם החשמל.
16.5. אין להתיר עבודה של שני גוזמים על עץ אחד בו זמנית.
16.6. ציוד מגן הכרחי לגוזם: (1) נעלי בטיחות S3. (2) כפפות. (3) אוזניות מגן. (4) מגן פנים מלא. (5) קסדת מגן.

(6) בגדי עבודה ארוכים והדוקים העומדים בדרישות תקן אירופאי EN381 חלקים 7-4 למסורי גיזום וכריתה וחרמשים מוטוריים הכולל מכנסיים, חולצה, סינר, סרבל וכן "מגיני מכנס" המתלבשים מעל למכנסי העבודה הרגילות ומעניקים הגנה בחזית הבגד. (7) ביגוד מחזיר אור בזמן עבודה בקרבת כלים ממונעים. (8) חבל תקין ושלם המסוגל לשאת עומס של 2-3 טון.

16.7. עבודת גיזום בגובה תיעשה ע"י סל הרמה, ובאין הדבר מעשי העובד בגובה יאבטח עצמו ע"י רתמת בטיחות לנקודת עיגון איתנה. בכל מצב בו עלול ליפול עובד מגובה העולה על 2 מטרים יש לנקוט באמצעים למניעת נפילתו. יש לנהוג עפ"י כל הוראות הבטיחות לעבודה בגובה.

16.8. מומלץ לא להשתמש בסולמות מתקפלים. יש להניח את הסולם כך שיבלוט מעבר לענף שהוא מונח לפחות 30 ס"מ. יש לייצב את רגלי הסולם ולקשור אותו לענף שעליו הוא נשען. שימוש בסולמות יעשה אך ורק בסולמות תקינים ותקניים.

16.9. בכל מקום כריתה יש לדאוג שיימצא רכב, ע"ר ואמצעי קשר למקרה של פגיעה.

16.10. יש לוודא ערכת עזרה ראשונה זמינה באזור העבודה הכוללת את כל הפריטים הנדרשים.

16.11. עבודות גיזום תיעשינה תחת השגחתו המתמדת של ראש הצוות.

16.12. אין לבצע עבודות גיזום בימים גשומים או בתנאי מזג אויר סוער (רוחות, סופת ברקים).

16.13. ש להימנע מפעולות גיזום בתנאי חשיכה ויום סגרירי.

16.14. אין להשאיר ענפי עצים חצי כרותים למשך הלילה או ללא השגחה.

<u>לפני הגיזום</u>

16.15. יש לחסום את השטח ולהציב שלטי אזהרה, קונוסים וכד' ולנהוג ע"פ כל הוראות הבטיחות – עבודה בדרך."

16.16. לפני שכורתים עץ יש להזהיר האנשים באזור ולהרחיק אותם לאזור בטוח למרחק של פעמיים גובה העץ לפחות.

16.17. לפני ביצוע פעולת הגיזום יש לסרוק את אזור העבודה מכל הכיוונים ולדון על אופן פעולת הגיזום על פי כללי מקצוע מקובלים.

16.18. יש לתכנן מראש את כיוון נפילת העץ (היעזר בחבלים, טריזים לפי הצורך לשליטה על נפילה שכיוונה שונה מהנטייה הטבעית של העץ). יש לבחור את כיוון הנפילה בהתאם למיקום אובייקטים בשטח, כיוון הרוח, נטיית העץ, גובהו, משקלו, חוזקו וצורתו.

16.19. לפני שמתחילים בכריתת עץ יש לאתר ענפים מתים בגובה או ענפים שבורים או תלויים על בלימה.

16.20. יש לוודא שאין קווי חשמל בקרבת העצים או מקום העבודה. במידה וקיימים קווי חשמל יש לקבל היתר והנחיות חח"י. במידת הצורך יש לבקש הפסקת זרם מאת חברת החשמל.

16.21. לפני פעולת הגיזום, יש לנקות את שטח העבודה מסביב לעץ.

16.22. ברדיוס סביר של 10 מ' לפחות ממקום הגיזום יש לפנות כלי רכב, מכשולים ולוודא באופן מוחלט כי אין נפש חיה באזור.

16.23. יש להציב עובדים לפי הצורך שימנעו מעבר כלי רכב והולכי רגל באזור העבודה.

16.24. אם הינך נדרש לטפס על העץ, עשה זאת ללא מסור. דאג לאבטח את עצמך בכל עת. את המסור ניתן לעלות לאחר הטיפוס באמצעות חבל. יש לקשור את הכלים בחבל על העץ למניעת אפשרות של נפילתם מגובה. כאשר המסור אינו חותך המפסק יועבר למצב ניוטרל.

16.25. לפני תחילת העבודה חבר במידת הצורך חבלים חזקים לצמרת העץ וקשור אותם היטב

<u>בעת הגיזום</u>

16.26. היה ערני לסביבה. הפסק את עבודת הגיזום כאשר נשקפת סכנה. מנע כל עת התקרבות אנשים למקום.

16.27. על ראש הצוות להשגיח, להנחות ולפקח על הנעשה בהתאם להוראות הבטיחות.

16.28. אין לעמוד עם הגב או מתחת לענף הנגזם וכן לאורך מסלול נפילתו האפשרי.

16.29. כאשר הגזע מתחיל לנטות יש להתרחק מהעץ למרחק של 7.5 מ' לפחות, לכבות המסור ולהניח אותו על הקרקע.

16.30. בכריתת עצים לעולם אין להפסיק את הניסור באמצע החתך.

16.31. בכל מהלך הגיזום יקפיד הגוזם לסלק בכל אזור בו הוא נמצא, ענפים יבשים ופגועים.

16.32. יש לבצע חתך חלק ככל שניתן. "פצעים" גדולים יימרחו במשחת גיזום.

16.33. יש לעבוד כאשר ראשך מעל מקום הגיזום (החיתוך).

16.34. לפני ביצוע כל חתך חשוב היכן ייפול הענף, ודא מקום פנוי לנפילת העץ.

16.35. ודא יציבותך וקשירתך לפני החיתוך – "אל תכרות את הענף עליו אתה יושב".

16.36. חיתוך ענפים גדולים יתבצע מהקצה לבסיס בשלבים. לפני חיתוך סופי של ענף כבד יש לבצע חתך אבטחה תחתון למניעת קרע עד לבסיס הגזע.

16.37. כריתת גזע במסור תיעשה ע"י 3 חתכים שיבטיחו את כיוון נפילתו: החתך העליון בכיוון נפילת העץ 45 מעלות בכיוון מטה ועד לעומק של שליש מקוטר עובי הגזע. החתך התחתון מאוזן מאותו הצד של החתך העליון עד למקום המפגש ביניהם היוצר את חריץ הנפילה. החתך האחורי (מאוזן גם הוא), יבוצע מעברו השני של הגזע בגובה של 2.5 ס"מ מעל החתך התחתון. יש להשאיר קטע לא מנוסר בעובי של 1/10 העץ מחריץ הנפילה כדי לאפשר בקרה על כיוון הנפילה.

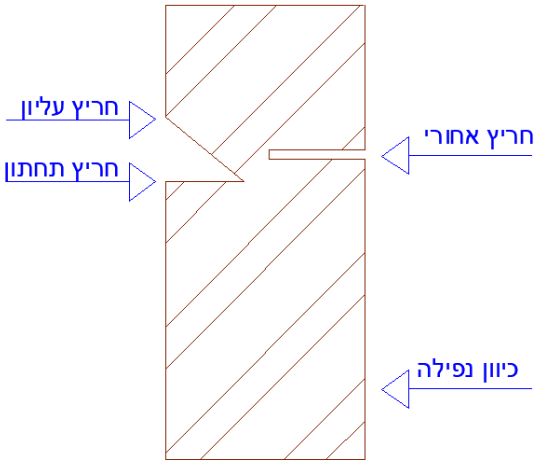

16.38. כאשר עובדים במורד יש להפיל את העץ הכרות לכיוון המורד (שלא יתגלגל בו).
16.39. במדרון יש להבטיח שחלקים מהגזע לא יתגלגלו במורד כדי למנוע פגיעה באנשים.
16.40. את הגזע הכרות יש להפיל בעזרת 2 צוותים, אשר יעמדו משני עברי המקום שבו נועד הגזע ליפול.
16.41. הצוותים יתרחקו 4 מטר מהעץ וימשכו בכוח שווה בחבלים הקשורים לצמרת העץ כדי שהעץ ייפול באמצע ביניהם.
16.42. בזמן הכריתה יש לדאוג שהעץ ייפול על הקרקע ולא על מבנים, כלי תחבורה, קווי חשמל או עצים אחרים.
16.43. עץ כרות הנשען על עץ או ענף אחר יש להוריד באמצעות חבל או שרשרת. אין לחלק אותו בזמן שהוא תלוי.
16.44. את הענפים מהעץ הכרות יש לנסר מהצד הרחוק אליך ולאחר מכן בקרבתך.
16.45. כאשר הקרקע משופעת יש לעמוד באזור הגבוה. אין לנסר ענפים שבול העץ נתמך עליהם. במקרה זה יש לגלגל את בול העץ.

<u>לאחר הגיזום</u>

16.46. ודא שאין ענף או עץ כרות שנותר מושען על עץ או ענף אחר.
16.47. העובד למעלה יוריד את הציוד באמצעות חבל ואח"כ ירד בעצמו (בעבודה ללא סל הרמה).
16.48. לא יוחל בפעולות לסיום העבודה עד שאחרון העובדים ירד מהעץ.
16.49. יש לאסוף את סימני האזהרה, התמרורים והקונוסים.
16.50. יש לנקות ציוד מגן ולשטוף ידיים.
16.51. ראש הצוות יוודא אישית שלא נותרו כלים, מכשולים או ענפים הנוטים ליפול באזור.
16.52. אסור להשאיר ציוד, כלים, ענפים או שאריות גיזום באזורי מעבר או בנתיבי תנועה אשר יסכנו את הציבור.

17. **<u>עבודה עם חומרי הדברה</u>**

17.1. אחסן במרוכז את כל חומרי ההדברה והרעלים במקום סגור ומאוורר.
17.2. החזק את חומרי ההדברה אך ורק באריזה המקורית כשהיא מסומנת.
17.3. סלק והשמד בהתאם לתקנות כל חומר שאין אפשרות לזהותו.
17.4. בעת טיפול בחומר הדברה יש להשתמש: בכפפות מגן מתאימות, משקפי מגן, סרבל מלא ומסיכות נשימה.
17.5. השימוש במסכות נשימה ייעשה עם מסנן (פילטר) אוניברסאלי מתאים, אשר ייבדק מעת לעת ויבוצע מעקב אחר השימוש בו.
17.6. טרם השימוש בפילטר יש לתת את הדעת ולפעול ע"פ הוראות היצרן.
17.7. אם השימוש בחומרי ההדברה, יש לקרוא היטב את הוראות היצרן המופיעות על גבי תווית היצרן של החומר ודפי המידע הנלווים ולמלא בקפדנות אחר ההוראות.
17.8. אין לבצע פעולות הדברה שנאסרו ע"י רשות מוסמכת ואין לבצע פעולות הדברה בתכשירים כימיים שלא הותרו לשימוש.
17.9. וודא שכל כלי העבודה לרבות המרססים יהיו מוגנים למניעת פגיעה בעובדים.
17.10. הקפד על קיום הוראות היצרן של הכלים והציוד שברשותך.
17.11. עודף לחץ במרסס ישוחרר על ידי פתיחה מבוקרת של המכסה.
17.12. בעת ריסוס בטיפות קטנות יש לשהות זמן מינימאלי במקום.
17.13. פעולת הדברה במקום סגור תתחיל במקום הרחוק ומשם אל כיוון הפתח.
17.14. שים לב למשב הרוח וכיוונה, והימנע מלרסס או לאבק בשעה שהיא נושבת.

17.15. הקפד שלא יותז חומר הדברה על גופך או בגדיך.
17.16. יש למנוע כניסת אנשים בלתי מורשים (זרים) אל שטח הריסוס.
17.17. לאחר הריסוס יש להציב בשטח שלטי אזהרה בולטים לעין, המציינים את שם התכשיר המרוסס, תאריך ופרטי מבצע העבודה.
17.18. אין לעשן, לאכול או לשפשף עיניים בעת טיפול או לאחר טיפול בחומרי הדברה
17.19. הורעל עובד - יש לנהוג על פי דפי המידע של היצרן המתייחסות לחומר (מתן עזרה ראשונה), ולהעביר הנפגע בדחיפות לטיפול רפואי בצירוף תווית האריזה של תכשיר ההדברה.
17.20. היה ערני למצבך הבריאותי ופנה לרופא כאשר הנך מגלה סימפטומים כגון: שלשולים, כאבי בטן, חום, גירויי עור וכו.

18. **<u>צמחים רעילים ו/או מסוכנים:</u>**
18.1. בגני הנוי אנו מוצאים עצים, שיחים וצומח אשר מוגדרים כצמחים רעילים, מסוכנים או בעלי קוצים חדים.
18.2. בצמחים אלו טמונות סכנות, הן בטיחותיות והן גהותיות (בריאותיות).
18.3. הסכנה העיקרית היא היפגעות באקראי ולא בשעות העבודה דווקא.
18.4. בין הצמחים השכיחים אנו מוצאים את:

- דקל התמר – עץ רעיל וקוצני, הקוצים הארוכים והרעילים נמצאים בבסיסי הענפים (על הכפות). במקרה של פגיעה יש לפנות מייד את הנפגע לבית חולים.
- דיפנבכיה – צמח רעיל הנמצא בגינות נוי (בתים פרטיים, וילות).
- מרגנית השדה
- הרדוף הנחלים
- תורמוס ההרים
- קיקיון מצוי
- סולונום שחור וזיתני
- חצב מצוי
- פטריות שונות: אמנית האביב, אמנית המוות, סיבית שקדית, מטירנית חיוורת

19. **<u>רעש</u>**
הימנעו מהימצאות בחללים רועשים. במידת והעבודה באזורים אלו נחוצה השתמשו במגיני אוזניים. בכל אופן, יש לצמצם את משך השהייה באזור ככל הניתן.
20. **<u>הרמה וטלטול משאות</u>**
20.1. לפני הרמת משא, עליך לתכנן ולהתכונן למטלה. ודא ש:
20.1.1. אתה יודע לאן עליך ללכת; אין מכשולים בדרכך;
20.1.2. יש לך אחיזה טובה במטען; ידיך, המשא וידיות האחיזה אינם מחליקים.
20.1.3. אם אתה מרימים משא יחד עם מישהו אחר, עליכם להיות מתואמים, ועל שניכם לדעת מה עליכם לעשות לפני שאתם מתחילים.
20.2. בעת הרמת משא עליך להשתמש בטכניקות הבאות:
הציבו את רגליכם סביב המשא, כשגופכם מעליו (אם אין זה אפשרי, נסו לקרב את גופכם למשא ככל שניתן). השתמשו בשרירי הרגליים בעת ההרמה. ישרו את הגב. משכו את המשא קרוב לגופכם ככל שניתן הרימו והחזיקו את המשא בזרועות ישרות ופשוטות כלפי מטה. הרמת משאות ע"י כיפוף ברכים והשארת הגב זקוף
20.3. הזהר מהרמת משאות כבדים מעבר ליכולתך. במקרה של משא כבד העזר באדם נוסף או הפעל אמצעי הרמה ושינוע.
20.4. סדר גודל מומלץ להרמת משקלים - גבר בגיל 45-18 יכול להרים עד כ - 25 ק"ג, אישה בגיל הנ"ל יכולה לשאת עד כ - 12 ק"ג.
20.5. בדוק כי נתיב השינוע של החומר/החפץ פנוי. שנע את החומר רק לאחר ווידוא דרך פנויה ושדה הראיה פנוי.

21. **<u>עזרה ראשונה</u>**
21.1. במחלקה קיימת עמדת עזרה ראשונה. הכר מיקום העמדה.
21.2. לפני יציאה לעבודות שטח יש לוודא כי ברכב העבודה תיק עזרה ראשונה.
21.3. יש להודיע למנהל המחלקה על כל פגיעה בזמן העבודה, בדרך לעבודה או בדרך חזרה מהעבודה, אין להזניח שום פציעה.
21.4. אם הגעת למועצה ויש שינוי במצב בריאותך/ערנותך יש לדווח על כך, לפני תחילת העבודה, למנהל המחלקה.

22. **<u>היגיינה ניקיון וסדר</u>**

22.1. אכול ושתה אך ורק במקומות המיועדים לכך.
22.2. לפני אכילה עישון וכדומה, שטוף ידיך היטב במים וסבון.
22.3. ביציאה מהשירותים שטוף ידיך היטב במים וסבון.
22.4. הקפד על ניקיון הבגדים. החלף בגדים מלוכלכים.
22.5. דאג שעמדת העבודה שלך תהיה מסודרת ופנויה מלכלוך, חפצים מיותרים ותוצרי לוואי מטרידים.
22.6. יש להקפיד לעשן במקומות מוגדרים בלבד.

23. **<u>שלום ציבור</u>**

בעבודות המתבצעות במרחב הציבורי או במבני המועצה, יש להקפיד:
23.1. בין אזור העבודה לבין הסביבה יש להסדיר חיץ באמצעות גדר קשיח ותקני בגובה 1.1 מ' לפחות.
23.2. יש להציב שילטי אזהרה רלוונטיים למניעת כניסת משתמשי הדרך לאזור העבודות.
23.3. אין להציב ציוד וחומר מחוץ לאזור המתוחם.
23.4. הגידור יוסר רק לאחר החזרת המצב לקדמותו והסרת המפגעים.
23.5. יש לוודא כי העבודה לא חוסמת מעברים, דרכי מילוט, התקני חירום (ארונות חשמל, ציוד כיבוי אש וכו'). באם אין אפשרות כזו יש לקבל התייחסות ממונה הבטיחות.
23.6. עבודות בדרך כדוגמאת מדרכה יתוכננו כך שישמר רוחב פנוי למעבר של 1.3 מ'. באם אין אפשרות כזו יש לקבל התייחסות ממונה הבטיחות.
23.7. אין לבצע הנפות מעל משתמשי הדרך או בקרבתם. הנפות יתבצעו באופן שמשתמשי הדרך מורחקים מאזור הסכנה.
23.8. אין לבצע עבודה בגובה שבעקבותיה עלולים לפול ציוד וחומר לתוך השטח המשמש את משתמשי הדרך אלא לאחר נקיטת אמצעים שימנעו זאת כגון גידור אטום, קירוי קשיח, גידור אזור הסכנה וכו' – לפי העניין.
23.9. אין להשאיר ציוד וחומר ללא השגחה צמודה.
23.10. מבנים ומתקנים שנדרש להתקינם או לתחזקם ברחבי המועצה, כדוגמאת הצללות, מחסומי רחוב וכו', יוצבו בהתאם להוראות יצרן או תכנון קונסטרוקטור.

24. **<u>עבודה בדרך</u>**

"דרך" – לרבות כל מסילה, כביש, רחוב, סמטה, ככר, מעבר, מדרכה, גשר או כל מקום פתוח שלבני אדם או לכלי רכב יש זכות לעבור בהם.
24.1. על מנת לבצע עבודה בתחום הדרך נדרש לקבל היתר מאת רשות התמרור המקומית.
24.2. העבודה בדרך תיעשה בהתאם להנחיות ההיתר והמשטרה.
24.3. פריסת הסדר התנועה הזמני המאושר, שינויו וקיפולו (תרשים \ תכנית הסדר תנועה) יעשה ע"י עובדים מקצועיים שהוסמכו לכך.
24.4. על אביזרי והתקני הבטיחות בתנועה להיות מאושרים ע"י הועדה הבין משרדית להתקני תנועה.
24.5. העבודה תיעשה בתוך הסדר התנועה בלבד. אין לצאת מגבולות הסדר התנועה. אין להתקרב לגבולות הסדר התנועה באם לא נדרש.
24.6. כניסות ויציאות מהסדר התנועה יעשו בהתאם להנחיות ההיתר ובהכוונת פקחי תנועה מוסמכים.
24.7. יש לקבל הנחיות ממונה בטיחות לכל עבודה בדרך.
24.8. חובה ללבוש ביגוד מחזיר אור תקני.
24.9. יש לתכנן במידת האפשר את העבודות בשעות היום, בשעות שאינן עמוסות בתנועה. בשעות הלילה או בזמנים בהם תנאי הראות קשים יש להציב מהבהבים (תמרור 932) תקינים, ובהתאם להנחיות ההיתר והמשטרה.
24.10. הסדר התנועה יקופל רק לאחר החזרת המצב לקדמותו והסרת המפגעים.

25. **<u>קיץ</u>**

25.1. <u>כללי</u>
25.1.1. הקיץ מביא עימו סיכונים לבריאות ולבטיחות הקשורים כולם במזג האוויר. היערכות נבונה, הצטיידות נכונה והימנעות מביצוע פעולות מסוימות עשויים להציל חיים.
25.1.2. קרני השמש האולטרה סגולות (UV) מזיקות לעור ומהוות אחד הגורמים העיקריים להתפתחות סוגים שונים של מחלת סרטן העור, וביניהם המלנומה סרטן העור שכיח בישראל, בה קרינת השמש חזקה ועלולה לפגוע באנשים המרבים לעסוק כבשגרה בפעילויות בחוץ.

25.1.3. עובדים בעלי עור בהיר, עיניים בהירות, עור פגום, נמשים, בעלי נטייה לקבל כוויות, גנטיקה משפחתית ועובדי חוץ הינם בעלי סיכון אישי מוגבר להינזק מקרינת השמש.

25.1.4. באמצעות הקפדה על המלצות משרד הבריאות בנושא זה ועל הכללים שלהלן, ניתן לצמצם את החשיפה לנזקי הקרינה.

25.2. <u>מניעת נזקי שמש</u>

25.2.1. ניתן להפחית את הסיכון לחלות בסרטן העור על ידי מניעת חשיפה בלתי מבוקרת לקרני השמש, כל השנה, במיוחד בין השעות 10:00-16:00, בהן עוצמת הקרינה היא מרבית.

25.2.2. כמו כן, מומלץ לתכנן עיתוי עבודות חוץ שלא בין החודשים מרץ לחודש אוקטובר בהן קרינת השמש מסוכנת יותר וכן לא בקרבת משטחים כמו מים וזכוכית, העלולים ליצור קרינת החזר יתרה כלפי בני אדם.

25.2.3. יש לדאוג, כי עבודות המבוצעות מחוץ למבנים תתבצענה באזורים מוצלים, ככל שהדבר אפשרי, לדוגמה: תחת סככות.

25.2.4. ביגוד – יש לכסות את הגוף ככל הניתן בלבוש מלא (חולצה עם שרוול ומכנסיים).

25.2.5. יש לחבוש כובע רחב שוליים שיגן על הפנים, העיניים, הצוואר והעורף מקרני השמש.

25.2.6. יש להרכיב משקפי שמש תקניים המסננים את מעבר הקרניים האולטרה- סגולות.

25.2.7. יש למרוח את אזורי העור, הגלויים לשמש, כחצי שעה לפני החשיפה לשמש, במסנן קרינה עם מקדם הגנה שבין 30 ל- 50 כנגד קרינת UVA ו-UVB. רצוי להשתמש במסנן קרינה שהינו עמיד במים, לאפקטיביות גם בהזעה.

25.2.8. להרבות בשתייה (רצוי מים).

25.2.9. בדיקות - לבעלי גורמי סיכון עם סיפור משפחתי של מלנומה, ריבוי שומות מלנוציטריות (נגעי עור בצבע כהה) והופעת שומות בפרט או במשפחה הקרובה, מומלץ לבצע מעקב עצמי וכן לערוך בדיקת סקר שנתית אצל רופא עור או כירורג פלסטי.

25.2.10. על המנהלים חלה החובה להגביר המודעות לנושא במקום העבודה ולפקח על מילוי הוראות אלו.

25.3. <u>בעלי חיים</u>

25.3.1. עיקר הסכנה מבעלי חיים בעונת הקיץ נגרמת מנחשים ארסיים.

25.3.2. כדי לצמצם את הסכנה להיתקלות לא נעימה, יש להימנע מהרמת אבנים, גזעי עץ, פחים ועצמים אחרים, אשר מתחתיהם עשויים להסתתר נחשים ועקרבים.

25.3.3. יש לגלות ערנות ולהימנע מחיטוט או פתיחת מקומות מסתור ובפרט גישוש במקומות חשוכים.

25.3.4. במידה וראית נחש, אל תנסה להרוג אותו ושמור על מרחק ממנו. במידת הצורך המתן להסתלקותו ו/או הזעק לוכד נחשים במקרה של הכשת נחש, יש להתפנות למוקד רפואי בהקדם האפשרי.

25.3.5. על עובד האלרגי לעקיצת דבורים וצרעות להודיע על כך למנהל המחלקה וממונה הבטיחות ביום תחילת עבודתו.

25.4. <u>מניעת דליקות</u>

25.4.1. יש לפנות חומרים מסוכנים ולנכש עשבייה, גרוטאות ולכלוך מסביב למבני ציבור ומחסנים תוך השארת פס בידוד היקפי ברדיוס של כ- 11 מטר לפחות.

25.4.2. יש לוודא את תקינות האמצעים לכיבוי אש הקיימים ולוודא נגישות נאותה אליהם במקרה הצורך.

26. **<u>חורף</u>**

26.1. <u>כללי</u>

עונת החורף מביאה איתה גורמי סיכון רבים העלולים לפגוע בבטיחותו ובריאותו של העובד.
להלן כללי בטיחות לשמירה על שלום העובדים ומשתמשי הדרך.

26.2. <u>פציעה</u>

כאשר נחשפים לטמפ' קרות- מהירות התגובה, ערנות העובד, כושר הריכוז וכושר העבודה קטן, דבר המגביר את הסיכון לתאונה.

26.2.1. יש ללבוש ביגוד חם אך לא מסורבל.

26.2.2. יש להיעזר בשקיות חימום.

26.2.3. יש להקפיד על שתיה חמה.

26.2.4. יש להקפיד על תזונה תמידית.

26.2.5. יש להסיר ביגוד רטוב.

26.2.6. יש להשתמש בכפפות תרמיות לחימום הידיים.

26.2.7. אין לעבוד באזורים לא מחוממים אם אין צורך.

26.2.8. אין לבצע עבודה באם אינך מרגיש טוב או שכושר העבודה ירד.

26.3. <u>התחשמלות</u>

אווירה לחה ומים מגבירים את הסיכון להתחשמלות.

26.3.1. אין לעבוד במכשירי חשמל עם ידיים או בגדים רטובים.

26.3.2. אין לפרוס כבלי חשמל על שלוליות מים.

26.3.3. יש להרחיק מכשירי חימום מכבלי חשמל מחשש לפגיעה בבידוד.

26.3.4. אין לבצע עבודות עם כלי עבודה חשמליים, תחת כיפת השמיים, בזמן ירידת גשמים או בזמן שהציוד רטוב.

26.3.5. דריסה- היות והראות לקויה במהלך עונת החורף, הסיכון לפגיעה מכלי רכב חולף גדל.

26.3.6. אין להימצא באזור תנועת \ עבודת כלים ממונעים.

26.3.7. יש ללבוש אפוד זוהר תקין ונקי אשר ישפר את הנראות מרחוק.

26.3.8. יש להיעזר בתאורה מלאכותית בעת הצורך.

26.4. <u>כלי תחבורה</u>

בעונת החורף הסיכוי להחלקה גובר.

26.4.1. יש לבדוק תקינות כלי התחבורה לפני השימוש.

26.4.2. יש לנסוע באזורים מוגדרים בלבד.

26.4.3. יש להתרחק מהפרשי גובה.

26.4.4. יש לנסוע במהירות מבוקרת תוך התחשבות במרחקי העצירה.

26.4.5. יש לבדוק היתכנות ל"קרה" כאשר הטמפרטורה נמוכה. אין לנסוע בזמן קרה.

26.4.6. יש לנסוע עם אורות דולקים.

26.5. <u>מחלות חורף</u>

26.5.1. הקפד ללבוש חם אך לא מסורבל באופן שלא יקשה על תפקודך.

26.5.2. הקפד על שתיה חמה.

26.5.3. הקפד על החלפת בגד רטוב.

26.5.4. המצא באזורים מחוממים בזמן ההפסקה או בעת שאינך נצרך לעבוד תחת כיפת השמיים.

26.5.5. אין לעבוד כאשר אינך מרגיש טוב או בזמן מזג אוויר קיצוני.

26.5.6. בחורף הסיכון להתייבשות גובר עקב אי הרגשת צימאון כמו בעונת הקיץ. יש להקפיד על שתיה נאותה ותזונה מאוזנת.

26.6. <u>נפילה מגובה</u>

26.6.1. אין לבצע עבודות בגובה בזמן שנושבות רוחות או כאשר יורד גשם.

26.6.2. יש לוודא כי רצפת העבודה לא מחליקה כתוצאה משלוליות מים או בוץ.

26.6.3. יש לנקות בוץ מסוליית הנעל.

26.7. <u>מעידה</u>

אי נראות בעונת החורף מגבירה את הסיכון למעידה.

26.7.1. הקפד לנוע \ לעבוד על קרקע חשופה, הנקייה ממים ובוץ.

26.7.2. הקפד לנקות את סוליית הנעלים למניעת אפשרות החלקה.

26.7.3. הקפד על ניקיון המעברים ממכשולים, וודא רוחב מעבר תקין.

26.8. <u>נפילת עצמים מגובה</u>

בעיקר כתוצאה מהרוחות החזקות הסיכון לנפילת חפצים מגובה גובר.

26.8.1. יש לקבע כל עצם העלול לעוף מהרוחות.

26.8.2. קיימת סכנת של קריסת ענפים \ עצים. הימנע מלהימצא בקרבתם, בדגש בזמן שנושבות רוחות חזקות. זיהית מפגע, הודע למחלקה הרלוונטית.

26.9. <u>שינוע מטענים</u>

אין לבצע הנפות, הרמת מטענים בזמן שנושבות רוחות חזקות, בזמן גשם או ראות לקויה.

26.10. <u>טביעה</u>

לא ניתן לזהות עומקן של חפירות כאשר הן מלאות במים. אין להיכנס לשלוליות מים.

26.10.1. יש לייבש את כלל המים מסביבת העבודה.

26.10.2. יש לוודא כי כלל החפירות מגודרות לפני ואחרי הגשם.

26.10.3. ייבוש או פינוי המים יעשו בדרכים מקובלות

26.11. <u>שריפה</u>

בעונת החורף מרבים להשתמש בתנורי חימום. תנורי החימום עלולים לגרום לשריפה במידה ומציבים אותם קרוב לציוד דליק. כמו-כן, קיימת סכנה להתפתחות שריפה בגלל עומס היתר עקב חיבור תנורי חימום רבים למע' החשמל.

26.11.1. מפזר חום

26.11.1.1. יש להציב את התנור, באופן יציב, הרחק משטיחים או ספות או כל חומר דליק אחר.

26.11.1.2. יש להציב את התנור במרחק של לפחות 1.5 מ' מחומרים בעירים.

26.11.1.3. אין להשאיר תנור דולק ללא השגחה.

26.11.1.4. יש להקפיד ולנקות את מפזר החום מאבק לפני תחילת השימוש בו. אבק מתלהט עלול לגרום לשריפה חל איסור חמור על חסימת פתחי כניסת האוויר ויציאתו .

26.11.1.5. אין לחבר את המפזר לחשמל דרך מפצל.

26.11.1.6. יש לשים לב לתקינות כבל החשמל והתקע.

26.11.1.7. יש לוודא כי זרם המקסימלי בשקע מתאים להספק המפזר.

26.11.1.8. אם התקע מתחמם או אם השקע משנה גוון לחום צהוב, יש להתייעץ עם חשמלאי מורשה.

26.11.1.9. החלפת תקע או שקע תעשה אך ורק על-ידי חשמלאי מורשה

26.11.1.10. אין לטלטל את התנור כאשר הוא מחובר לחשמל.

26.11.1.11. יש לוודא הרחקת כבל החשמל מחלקי התנור החמים.

26.11.2. תנור ספירלה: אין להשתמש בתנורי ספירלה.

26.11.3. תקינות מערכת החשמל – במידה ו"קופץ" החשמל, יש להודיע לחשמלאי לבדיקת מקור התקלה וקבלת הנחיות.

שם העובד	מחלקה/אגף	ת.ז	תאריך	חתימה